

Ruim, licht en compact

Verankerd in het Groningse kleiachtige landschap ligt het Hogeland College in Warffum. ADP architecten ontwierp een school die affiniteit heeft met de architectuur van de Amsterdamse School, een stijl die veel voorkomt in de omliggende dorpen op het Hogeland. Het gebouw – een combinatie van renovatie en een uitbreiding – werd vorig jaar opgeleverd.

Auteur: Maarten Bannink.

Foto's: Gerard van Beek fotografie.

Erik Wiersema, architect bij ADP architecten omschrijft het nieuwe Hogeland College in Warffum als eenvoudig en tijdloos. “In het ontwerp zijn gebouw en landschap sterk met elkaar verbonden”, legt Wiersema uit. “Met de weggraven grond van de gymzaal hebben we een terp gecreëerd waarover het pad naar de entree licht omhoog loopt. De lichte verhoging van de terp geeft de bescheiden entree een voornaam en uitnodigend karakter. Het geeft toegang tot een ‘bel-etage’ zoals dat bij veel herenboerderijen op het Hogeland te vinden is.” De vette Groningse klei, een grondsoort die veel in de regio voorkomt, vroeg volgens de architect om een ontwerp in gebakken klei. “Ons ontwerp is daarin duidelijk: gevels en schuine daken zijn uit dezelfde klei gemaakt. Baksteen en dakpannen hebben hierdoor een gelijke kleur en structuur. Eenheid in materiaal maakt de compositie van de verschillende vormen sterker.”

De opdrachtgever wilde een ontwerp dat overeenkomsten vertoont met de architectuur van de Amsterdamse School. “Voor het interieur is de Gesamtkunstwerk-opvatting van de Am-

sterdamse School door ons vertaald in een gedetailleerd totaalontwerp voor de gangwanden, lockerkasten, verbindend lijstwerk van plinten en deurkozijnen, toegangnissen, zij- en bovenlichten. Deze vormen een samenhangend geheel, waarbij gebouw en interieur volledig verweven zijn”, vertelt de ADP-architect. In het ontwerp zijn kersenhout, beukenhout en kopse kanten van berkenmultiplex verwerkt. De uitstraling van natuurlijke, ambachtelijke materialen refereert lichtvoetig aan interieurs van de Amsterdamse School.

ADP architecten gebruikte voor de school een combinatie van licht hout en wit stucwerk. Wiersema noemt het interieur sober, maar warm. “De hout- en wittinten zien wij als een neutrale constante basis. Dit geeft ruimte voor wisselende, veelkleurige invullingen, zoals modes, mensen en meubels.” Het hout komt terug in onder andere de vloeren in de aula en de podium-/entreelobby. De overige vloeren zijn geleverd door Forbo en zijn vervaardigd van duurzaam marmoleum. In de aula en gymzaal zijn grenenhouten latten verwerkt. De deurtjes van de kluisjes (van het merk Olssen) en de trap in de aula bestaan uit licht eikenhout.

Wiersema merkt op dat de witte wandvlakken en plafonds onderdeel zijn van het uitgekiende daglichtontwerp. “Naast materiaalgebruik is in onze visie op de lichtinval het belangrijkste instrument om het interieur kwaliteit te geven”, vertelt de architect. Het bestemmingsplan

Tijdens lesuren kunnen kleine groepen leerlingen buiten het lokaal, maar in het zicht van de docent zelfstandig werken.

schreef voor dat een aanzienlijk percentage van de daken hellend moesten zijn. ADP koos er daarom voor de lokalen te voorzien van een hoog, oplopend plafond. De hoge wand steekt ruim boven het dak van de gang uit; in de wand is een raam aangebracht waar daglicht door kan schijnen. In de lokalen en in de aula fungeren kleine daklichten als ‘natuurlijke’ spots, die het licht in de hoge ruimten brengen. “Daardoor kunnen de ramen in de gevels relatief laag geplaatst worden. De combinatie van laag uitzicht en licht van boven in een hoge ruimte brengt een bijzonder serene sfeer in de lokalen”, aldus Wiersema.

De indeling van de school is vanuit de entree in één oogopslag helder. De ontmoetings- en lesruimtes vloeien in elkaar over. De nieuwbouw sluit, met de twee hoofdgangen, aan op het bestaande praktijkgebouw. Het centrum wordt gevormd door twee binnentuinen. Direct aan deze hoven liggen de gangen, waar de klaslokalen op uitkomen. “Deze ‘open’ gangen waarborgen een sterke mate van verbondenheid”, legt Erik Wiersema uit. “Niet alleen tussen binnen en buiten, maar ook tussen de gebruikers.” Het gebouw heeft één laag, behoudens de verdieping van het bestaande praktijkgebouw. Volgens Wiersema geeft dat overzicht en een goede toegankelijkheid. “De routing is eenvoudig en helder. De gangen vormen in plattegrond een ‘acht’; twee gekoppelde rondgangen. Beide rondgangen lopen rond een binnentuin. De logistiek van de ‘acht’

is zeer functioneel; het is niet hiërarchisch en er zijn altijd meerdere routes om van A naar B te gaan. Tevens is het een zeer functionele indeling in verband met vluchtmogelijkheden bij calamiteiten.”

Opvallend in het ontwerp is het multifunctionele gebruik van de 4,5 meter brede gangen. Wiersema: “Op rustige momenten, buiten de piekmomenten van wisseling van lokalen, kan de gang door eenvoudige ingrepen getransformeerd worden tot een werkzone. De gangruimte wordt daardoor optimaal benut en voorkomt dat het een verloren ruimte wordt gedurende het grootste deel van de dag. Om die reden is in het ontwerp veel aandacht besteed aan de kwaliteit van deze ruimte: de gangen liggen veel aan de rustgevende binnentuin met aange-naam daglicht.”

ADP architecten gebruikte voor de school een combinatie van licht hout en wit stucwerk.

De school is door dit multifunctioneel gebruik van de gang ruim, licht en compact. De scheiding tussen gang en lokaal wordt gevormd door een transparante wand, deels afgeschermd door kasten. Tijdens lesuren kunnen kleine groepen leerlingen buiten het lokaal, maar in het zicht van de docent zelfstandig werken.

www.adp-architecten.nl
www.forbo.nl
www.olssen.nl

